

ಜುಗಾರಿ ಕೃಸ್ತ - ೧

ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು! ಸಹಸ್ರಾರು ಚಡರಮೈಲಿ ವಿಸ್ತಾರದ ಕಾಡಿನ ನಟ್ಟನಡುವೆ ನಾಲ್ಕಾರು ದಾರಿ ಕೂಡುವ ಈ ಸರ್ಕಲ್ಲಿಗೆ ಯಾಕೆ ಜುಗಾರಿ ಕೃಸ್ತ ಎಂದು ಹೇಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು! ಆ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗಿರಾಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಕಾಯುತ್ತಾ ಬಾಡಿಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳು ನಿಂತಿರುತ್ತವೆಂದು! ಆ ಕೂಡು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಕೊಲ್ಲಾರು, ಉಡುಪಿ, ಕಾರ್ಕಾಶ ಮುಂತಾದಲ್ಲಿಗೂ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವವರು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೇನೋ ಎಂದು ಶಂಕಸಬಹುದು. ಈ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳೆತ್ತಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದೆಂಬುದೇನೋ ನಿಜ! ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರು ಯಾರು? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾತ್ರ, ಉತ್ತರ ಕೇಳಬೇಡಿ! ಅಲ್ಲಿ ಘಾರೆಸ್ವಾ ಚೀಕ್ ಪ್ರೇಸ್ಪಿನ ಬಳಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಾ ಹೋಟೆಲ್ಲು ಸದಾ ನೋಣ ಹೋಡೆಯುತ್ತೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಇಬ್ಬರೇ ಗಿರಾಕೆ, ಘಾರೆಸ್ವರ್ ಮತ್ತು ಗಾಡಿಗೆ ಹಡಬಿಟ್ಟಿ ಚಾ ಒದಗಿಸುತ್ತೆ ಅದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವವರು ಯಾರು? ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದವರು ಯಾರು? ಹೀಗೆ ಈ ಭಾಯಂಕರ ಏಕಾಂತದ ಜುಗಾರಿ ಕೃಸ್ತ ನೋಡಿದವರಿಗೆ ನೂರಾರು ಕೌಶಿಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವೇ ಇಲ್ಲ.

ಜುಗಾರಿ ಕೃಸ್ತನ ಎಲ್ಲ ದಾರಿಗಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಬಲವಾದ ಗಳುವನ್ನು ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಕವೆಗೋಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಆ ಬಿದಿರು ಬೊಂಬುಗೆಳಿಗೆ

ಒಂದೊಂದು ಕೆಂಪು ಲಾಟೀನನ್ನು ಹೋಗಿ ಬರುವ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲೀಂದು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕಾಳಷ್ಟವಹಾರದ ದಂಥ ಇವ್ಯಾಪ್ತದನ್ನೂ ಗಮನಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಬೊಂಬು ಮುರಿದು, ಲಾಟೀನು ಪುಡಿ ಪುಡಿಯಾಗಿ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಈ ಯಾಕ್ಷನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಲಾಟೀನು ಕಟ್ಟಿವುದನ್ನು ಬೈದು ಮಾಡಿ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಿದ್ದ ಬಿದಿರುಗಳನ್ನೇ ಒಂದೊಂದನ್ನು ತಂದು ಕೂರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಮಾರ್ಪಾಡಿನ ಆನಂತರವೇ ಅಲ್ಲಿನ ಘಾರೆಸ್ಪರ್‌ ಇಕ್ಕಾಲ್ ಸಾಬರಿಗೂ ಗಾಡೆ ಗುರಪ್ಪನಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು, ಲಂಚಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಬರುವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತಡೆದು ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿ ಕೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಆದು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೇ ಹೇಗೋ ತಾವು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದು, ಮನೆಗೇ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದು.

ಈ ಜ್ಞಾನೋದಯದ ಅನಂತರ ಅವರು ಖದೀಮರ ವಾಹನಗಳ ತಂಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿರು. ಭತ್ತ, ಹುಲ್ಲು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುವ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೈತರ ಗಾಡಿಗಳಿಗೆ, ಅಂಟುವಾಳ ಸಾಗಿಸುವ ಬ್ಯಾರಿಗಳಿಗೆ, ಪುಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಟ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ರೈತರ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಅವರು ದುಡ್ಡು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ವಿಧಾನ ಮಾತ್ರ, ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿತ್ತು. ಘಾರೆಸ್ಪರ್‌ ಇಕ್ಕಾಲ್ ಗಾಡೆ ಗುರಪ್ಪನಿಗೆ ಗಾಡಿ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು. ಗುರಪ್ಪ ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ತೆಳುವಾದ ಗಳುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹುಲ್ಲಿನ ರಾಶಿಗೆ ತುಣ್ಣಿ ತೂರಿಸಿ ಒಳಗೇನನ್ನಾದರೂ ಬಚ್ಚುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೋ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕಾಗಿ ಏದೋ ಹಕ್ಕೋ ಬಿಟ್ಟಿದನೋ ಸರಿ. ದುಡ್ಡು ಕೈಗೆ ಬಂದೊಡನೆ ಇಕ್ಕಾಲ್ “ಇಳಿಯೋ ಇಳಿಯೋ ಏನೂ ಇರೋಹಂಗೆ ಕಾಣೋಡಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಕೆಳಗಿನಿಂದಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು. ದುಡ್ಡು ಬಿಟ್ಟಲಿಲ್ಲವೋ, ಗುರಪ್ಪ ಗಾಡಿ ಮೇಲಿನಿಂದಲೇ “ಗಳಕ್ಕೆ ಏನೋ ಗಟ್ಟಿ ತಾಗಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣ್ಣದೆ ಸಾರಾ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು. ಸರಿ ಗಾಡಿಗೆ ತುಂಬಿದ ಹುಲ್ಲು ಮೆದೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಅನಾಲೋಡು ಮಾಡು ಎಂದು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಏದೋ ಹಕ್ಕೋ ಲಂಚ ಉಳಿಸಲು ಹೋದ ರೈತ ಗಾಡಿ ಅನಾಲೋಡು ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಲೋಡು ಮಾಡುವ ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುಕೊಂಡು ನರಂ ಆಗಿ ಬಾಲ ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು.

ಆಮೇಲೆ ರೈತರ ನಾಟಕ ಶುರುವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಪೂಜಾ ವಿಧಿಯಂತೆ ಪ್ರತಿಸಾರಿಯೂ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುವ ವಿಧಿಗಳಿವೆ. ರೈತರು ತಮ್ಮ ತೊಂದರೆ ತಾಪತ್ರಯಗಳನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಅವರಿಭೂರೆದುರು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಾಡೆ ಗುರಪ್ಪ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ “ನಾವೂ ಜನಗಳ ಕಷ್ಟಸುಖ ನೋಡೇ ಕಾನೂನು ಚಾಲಾಸ್ತ್ರೇವೀ ಅಂತಿಟ್ಟುಕೋ. ಕಾನೂನಿದೇ ಅಂತ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು

ಮಹಿಂ ಮಾರೇ ನೋಡ್ದೇ ಇರಾಕಾಗಲ್ಲು" ಎಂದು ತಾನು ಮಾತ್ರ ರೈತರ ಪರ ಇರುವಂತೆ ಮಾತಾದುತ್ತಿದ್ದ. ಕೊನೆಗೆ "ನೀವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ನಮ್ಮು ಕಷ್ಟ ಸುಖ ನೋಡಬೇಕು." ಎಂದು ದಾರಿಹೋಕರಿಗೆ ಗಂಟು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೂತಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಮಾಮೂಲಿ ಸಲೀಸಾಗಿ ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇವರು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಅಮಾಯಕರಿಗೆ ಹಂಸಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಫಾರೆಸ್ಟರ್ ಇಕ್ಕಾಲ್ ಸಾಬರ ಲೋಭವೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯವನೊಬ್ಬಿ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅರವತ್ತು ಸಾವಿರ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾದರೂ ಗಿಟ್ಟಬೇಡವೆ ಎಂದು ಆತನ ವಾದ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಬಳಿ ಲಂಚ ಕೇಳುವಾಗಲೂ ಅವನು ಇದನ್ನು ಘಂಟಾಫೋನವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅಷ್ಟುಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಮೇಲಿನವರಿಗೆ ಎಷ್ಟುಮ್ಮೆ ಕಳಿಸಬೇಕು, ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಫಾರೆಸ್ಟರ್ ಬಂಗಲೀಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಮಜಾಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ತನಗೆಮ್ಮೆ ಖಚು ಬಿದ್ದಿದೆ ಇತ್ತೂದಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಹೀಗಿದ್ದವನ ಪುಂಗಿ ಹತಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದ್ರೂ ಆಗಿ ಅವನು ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಹೇರಿಗೆ ಬರುವುದನ್ನೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ತ್ವರಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಘಟನೆಗಳು ಕಾರಣವಾದುವು.

ಒಮ್ಮೆ ಬಿಳ್ಳಿರಿಂದ ಹುಲ್ಲು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಡಿಸಾಲನ್ನು ತಡೆದು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ತಪಾಸಕೆಯ ನಾಟಕ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಗಾಡಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಹಸುರು ಟವಲ್ಲಿನ ರೈತರು ಯಾಕೋ ಒಳ್ಳೆ ಮೂಡಿನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ ಪರ್ಗಳ ಆದರೆ ಆವರದೇ ಮುಹಾರಿಟಿ ಇರುವುದನ್ನೂ ನೇರಿದ ಮೇಲೆ ಆವರಿಗೆ ಕೊಂಚ ಧ್ವಯವೇ ಬಂದಿರಬೇಕು. "ನಿನ್ನ ತಪಾಸಕೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಮಾಡಿಕೋ. ಆದರೆ ಹುಲ್ಲು ಮಾತ್ರ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿದ್ದನ್ನ ನೀವೇ ತುಂಬಿ ಲೋಡುಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು" ಎಂದು ರಾಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತರು.

ಒಂದು ಗಾಡಿಯ ಹುಲ್ಲನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೆಳಗೆ ಸುರುವಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಇಕ್ಕಾಲ್ ಸಾಬಿಗೆ ರೇಗಿಹೋಯ್ತು. ತನ್ನಂಥ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಲೋಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಗಾಂಚಲಿ ಸೂಳೇಮಕ್ಕಾಳು! ನಾನೇನು ಇವರ ಜವಾನರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋದನೆ! ಎಂದುಕೊಂಡು, ತನ್ನಬಳಿ ಜೋಡು ನಳಿಗೆ ತೋಟಾ ಹೋವಿ ಇದೆಯೆಂದೂ, ಘೈರಿಂಗಿಗೆ ಸಹ ತನಗೆ ಪರವಾನಗಿ ಇದೆಯೆಂದೂ ರೋಪ್ ಹಾಕಿ ಆಫೀಸಿನೊಳಗಿಂದ ಜೋಡುನಳಿಗೆ ತೋಟಾ ಹೋವಿಯನ್ನೂ ಎರಡು ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಎಲ್ಲಾ.ಜಿ ತೋಟಾಗಳನ್ನು ತಂದು ಸಹ ತೋರಿಸಿದ. ಆ ಒರಟು ರೈತರು ಹೋವಿಗೀವಿಗೆ ಬಗ್ಗುವ ಹಾಗೆ ಹಾಣಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಡಿನ ದಟ್ಟ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಇಬ್ಬರು ಕ್ಷುದ್ರ ಜೀವಿಗಳ ಬೆದರಿಕೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಭಯ ಮುಟ್ಟಿಸಲಿಲ್ಲ.

“ನಿನಗೇನಾದು, ಬುದ್ಧಿಗಿದ್ದಿ ಇದಿಯೇನಯ್ಯ? ದಿಪಾರ್ಥಮೇಂಟ್ಸೋರು ಹೊಟ್ಟಿಯೋದು ಎರಡು ತೋಟ. ಅದ್ದಾಗಿಮ್ಮೆ ಜನಾನಾಂತ ಸಾಯಿಸ್ತೀಯ? ತೋಟ ಖಾಲಿ ಆದ್ದೇಲೆ ನಿನ್ನತೆ?!! ಖಾಲಿ ಹೋವಿ ಹಿಡ್ಲೋಂಡು ಗುದ್ದಾಡ್ರಿಯ? ನಾವೆಮ್ಮೆ ಜನಾ ಇದೀವಿ, ನೀವೆಮ್ಮೆ ಜನಾ ಇದೀರ ಲೀಕ್ಟ್ ಮೋಡಿದೀಯ?” ಎಂದು ತರಳಿ ತೆಗೆದದ್ದಲ್ಲದೆ ಗಾಡಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಯರ್ಹಾಚಿರ್, ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ನಾಡಿಗೆ ತುಂಬಿ ಹೊಟ್ಟಿ ಹೊರತೂ ರಸ್ತೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲಿಂದು ಹರ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತರು.

ಆಕಡೆ ಈಕಡೆ ಬಸ್ಸುಗಳೂ ಲಾರಿಗಳೂ ಹಲವಾರು ಜಮಾಯಿಸಿದುವು. ಒಬ್ಬಿಬ್ಬಿರು ಇಳಿದು ಬಂದು ಏನು ಸಮಾಚಾರ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲಾ ವಾಹನಗಳೊಳಗೇ ಕುಳಿತುಹೊಂಡು ‘ಪ್ರಾ ಪ್ರಾ ಪೀಪೀ’ ಎಂದು ಹಾರನ್ ಕೂಗಿಸಿ ಅಸಾಧ್ಯ ಗಡಿಬಿಡಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದರು. ಫಾರೆಸ್ಟರಿಗೆ ರ್ಯಾತರ ಮೇಲೆ ನಬಿತಿಖಾಂತ ಹೋಪ ಬಂದರೂ ಜಮಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನಗಳನ್ನು ತನ್ನಪರವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು “ನಿಮ್ಮ ಮನಿಷ್ಯರೇ ಮಾಡಿಯೋ ಕಾನೂನು. ನಿಮ್ಮದೇ ಸರ್ಕಾರ. ಕಾನೂನು ಮೇರೋಹಾಗತ್ತು ನಾವು? ಕಾನೂನು ತೆಗೆಸಿಹಾಕಿ ಬಿಡ್ರಿ. ನಾವಿಲ್ಲಿಂದ ಗುಡಾರ ಕೆತ್ತೋಂಡು ಹೊರಟೋಗ್ರೀವಿ. ನಮಗೂ ರಗಳೇ ಇರ್ಮೋದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮೂ ರಗಳೇ ಇರ್ಮೋದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹುಸಿ ವಿನಯ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಶ್ರದ್ಧೆ ನಟಿಸುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೇಜಾರು ಬರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಸುತ್ತು ಕಾಡುಗಾತ್ತಲೀಯ ಗಾಢ ವಿಪಿನ. ದಾರಿಗಳು ಕಾಡಿನೋಳಗೆ ಮಾಡಿದ ಹಸುರು ಸುರಂಗಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಗಿರಿಶ್ರೇಣಿಗಳ ನೆತ್ತಿಗೆ ಮೋಡ ಮುತ್ತಿ ಅಗಿಲ್ಗ ಕತ್ತಲು ಕೆವಿಯುವಂತೆ ನೆರಳು ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಬಸ್ಸಿನೋಳಗಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳು ಆ ಕಾಡಿನ ಸ್ಥಳ್ಬ್ಲಾ ನೀರವತೆಗೆ ಹೆದರಿ ಹೊಂಡು ಮೂತ್ರವಿಸಜ್ಞನೇಗೂ ಕೆಳಗಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರೇರ್ಸ್‌ ಬಳಿ ವಾಗ್ನಾದದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿಹೊಂಡು ಬಂದ ಒಂದಿಬ್ಬಿರು ತಮಗೆ ಮುಂದೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಕನೆಕ್ಟನ್ ಬಸ್ಸಿ ತಷ್ಟುತ್ತದೆಂದೂ, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಲಿಗೆ ಹೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಅಂಗಲಾಚತೊಡಿಗಿದರು.

ಫಾರೆಸ್ಟರ್ ಮತ್ತೆ “ನಿಮ್ಮದೇ ಸರ್ಕಾರ.....” ಇತ್ತೂದಿ ಹಳೇ ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್‌ನೇ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಲಾರಿ ಪಯಣಿಗ ಕಣ್ಣನವರೆಗೂ ಮಷ್ಟ್ರರ್ ಎಳೆದುಹೊಂಡಿದ್ದ ಮುಸುಡಿ ತೂರಿಸಿ “ಏ ತಿಕದ ಮೇಲೆ ಒದ್ದು ಹೋವಿ ಕೆತ್ತೋಂಡು ಓಡಿಸೋರ್, ಇವನ್ನ! ಯಾವನೋ ಈ ತರ್ಲೆ ನನ್ನಗನ್ನ ಜುಗಾರಿ ಕೃಸಿಗೆ ಹಾಕಿದೋನು? ಕೇಳೋಕಡೆ ಕೇಳೋಂಡು ಇಸ್ತೋಳೋದು ಬಿಟ್ಟು ಹಾದಿ ಬೀಡೀಲಿ ಹೊಳೋರತ್ತ ಭಿಕ್ಕ ಬೇಡ್ರಿದಾನೆ! ಥೂತ್!” ಎಂದು ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ, ಕಷ್ಟ ಉಗಿಯಲು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಜಾಗ ಹುಡುಕಿದ.

ರ್ಯಾತರಿಗೆ ತಮ್ಮಪರವಾಗಿ ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಿ ಜಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಇವನ ಮಾತಿನ

ಮದೀ ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಚೂತಿಗೆ ತುಂಬಾ ಗಾಬರಿಯೂ ಆಯ್ತು. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಇವನನ್ನು ಇಮ್ಲೊಂದು ತುಳ್ಳುವಾಗಿ ಬಯ್ದರೆ ಘಾರೆಸ್ಪರ್‌ ರೇಗಿ ಖಂಡಿತ ಫೈರಿಂಗ್‌ ಮಾಡೇಬಿಡುತ್ತಾನೆಂದು ಹೆದರಿಹೋದರು.

ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಚಕ್ಕತರಾಗುವಂತೆ ಘಾರೆಸ್ಪರ್‌ ಬಾಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೊಡಗಿತು.

“ಆಯ್ತವ್ಯ ಆಯ್ತು! ಗಾಡಿಗೆ ನಾವೇ ಹುಲ್ಲು ತುಂಬಿ ಕೊಡ್ಡಿಬಿ. ಸರೀನಾ! ಎಲ್ಲಷ್ಟು, ಒಂದ್ದೂರಿ ಹೋಗ್ನರೋರಿಗೆ ದಾರಿ ಕೊಡ್ಡಷ್ಟು. ಗೌಡ್ರಿ! ನೀವು ಆ ಗಾಡಿ ಆಕಡೆ ತಗೊಳ್ಳಿ. ಇನ್ನಾಕ್ಕಿ ಸಿಟ್ಟು? ಎಲ್ಲ ಸೆಟ್ತಾಯ್ತೆಲ್ಲ! ಹೋಗೋರೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಬಿಡ್ಡಿ. ದಾರಿ ಕೊಡಿ. ಮುಖ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಸಪ್ರೋಟ್‌ ಸಿಕ್ಕದೇ ಇದ್ದ ನಾಷ್ಟೇನ್ನಾದೋಕಾಗತ್ತೆ?” ಎಂದು ಮರ್ಯಾದೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ವಗತ ಭಾಷಣ ಗೊಣಗುತ್ತಾ ಗಾಡೆ ಗುರಪ್ಪನಿಗೆ ಗಾಡಿಯಿಂದ ಕೆಳಗೆಹಾಕಿರುವ ಹುಲ್ಲನ್ನೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಗಾಡಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಡಲು ಹೇಳಿದ. ರೈತರು ಗಾಡಿ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಗೊಂಡು ರಸ್ತೆ ತೆರವುಮಾಡಿದರು. ಲಾರಿ ಬಸ್ಟಿಗಳೆಲ್ಲ ಸರಸರ ಸಾಗಿದುವು. ಹುಲ್ಲು ತುಂಬಿಕೊಂಡ ರೈತರ ಗಾಡಿಗಳು ಕಿಂಕಣಿ ನಾದದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದುವು. ಜಗಾರಿ ಕಾಸ್ ಖಾಲಿಯಾಯ್ತು.

“ಈ ಮೂರಾಸಿನ ಸೂಳೇಮಕ್ಕ ನಿಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇಲೆ ಒಂದಪ್ಪು ಕೇಳಬಾರ್ತು ಸಾರ್” ಎಂದು ಗಾರ್ಡ್ ಗುರಪ್ಪ ಘಾರೆಸ್ಪರಿಗೆ ಹೇಳಿದ.

ಇಕ್ಕೂಲ್ ಗುರಪ್ಪನ ಮಾತಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಪ್ಪರ್ ಮುಖಿ ಉಗಿದ ಕೂಡಲೀ ಅವನು ಹತಾತ್ತಾಗಿ ಭೀತನಾದುದಕ್ಕೆ ಆ ಮುಖಿ ತಮಗೆ ಖಾಯಂ ಮಾಮೂಲಿ ಕೊಡುವ ಧಣಗಳೊಬ್ಬರ ಕಡೆಯವನಂತೆ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಜಾಲದ ಸದಸ್ಯನಂತೆ ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಯಾವ ಕ್ಷುಣಿದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮೆ ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ ಬರುತ್ತಾನೋ ಎಂದು ಸದಾ ಗುಮಾನಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಭಕ್ತನಂತೆ, ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳೂ ಒಂದು ಬೀಳುವ ಮಾಮೂಲಿ ಗಿಂಬಳ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತೇ? ಯಾರಿಂದ? ಯಾಕಾಗಿ? ಎಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಇಕ್ಕೂಲ್ನಂಥ ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುಡ್ಡ ನುಂಗಿದ ಸಂತೋಷದೊಡನೆ ಸದಾ ಸಂಶಯ ಅನುಮಾನ ಗೊಂದಲ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಂಗಳನ್ನು ಶಾಲ ದೂಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಹಣ ಒಂದು ಜೀಬಿಗೆ ಬಿದ್ದೂಡನೆ ನಿರಂತರ ಭೀತಿಯ ನೆರಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಯಾರೋ ಎಲ್ಲೋ ಏತಕ್ಕೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಣಯದ ಫಲವಾಗಿ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು, ಇಲ್ಲವೇ ನಾಪತ್ತೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಕ್ಕೂಲ್ಗೆ ಅರನೆಯ ಇಂದ್ರಿಯವೊಂದು ಅತಿ ಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸುವಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿರಲಿಲ್ಲ!

ಅವತ್ತಿನಿಂದ ಇಕ್ಕುಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ಸಿಸ್ಯಂ ಮಾಡಿದ. ರಸ್ತೆ ನಡುವಿನ ಅಡ್ಡ ಗಳಕ್ಕೆ ಹಂದುಗಡೆ ಕಲ್ಲುಕಟ್ಟಿ ತೂಕ ಹೇರಿದ. ಕಲ್ಲಿಗೆ ದಾರ ಕಟ್ಟಿ, ಆಫೀಸಿನ ಒಳಗಿಂದಲೇ ದಾರ ಎಳೆದರೆ ಸಾಕು, ಚೀಕ್ ಪ್ರೋಸೈನ ಅಡ್ಡಬಿದಿರು ಮೇಲೆದ್ದು ಬರುವ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ದಾರಿಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ವಾಹನಗಳ ನಿರ್ಗಮನದ ಅನಂತರ ಬಿದಿರುಗಳ ಕೆಳಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಬಂದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಕ್ಕುಲ್ಲಾಗೆ ಹೋಗಿ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಮೇಯವೇ ತಪ್ಪಿತು.

ಹೆದರುಪ್ರಕ್ಕುಲನಾದ ಇಕ್ಕುಲ್ಲಾ ಅಡ್ಡಬಿದಿರು ಗಳಗಳನ್ನು ಕ್ರಿತ್ಯಾಸದು ರಸ್ತೆ ಕಂಪೀಟು ಶುಲ್ಕ ಮಾಡಲೂ ತಯಾರಿದ್ದು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೊ ಸ್ಥಿರ ಆಫೀಸರುಗಳು ಬಿರುತ್ತಾರೆ. “ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾಕೆ ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಗೇಟ್ ಬಂದ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ” ಎಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟೇ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಡಿಪಾಟ್ ಮೆಂಟನ ಯಾವ್ಯಾವ ನಾಯಿ ನರಿಗಳಿಗಲ್ಲಾ ಕ್ಯಾಲು ಹಿಡಿಯಬೇಕು! ಜುಗಾರಿ ಕೃಷ್ಣನವನು ಎಂದರೆ ಸಾಕು, ಎಲ್ಲ ಹೊಕ್ಕೆ ಮುತ್ತುವ ರಣಹದ್ದುಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ! “ಅಲ್ಲಾ ಇಂಥಾ ಜಂಗ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೋಡುನಳಿಗೆ ಹೋಟಾ ಹೋವಿ, ಎರಡು ಎಲ್ಲ.ಡಿ. ಹೋಟಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವರ ಕಾಡು ಕಾಯೋಡಕ್ಕೆ ಬುದ್ದಿ ಇದ್ದ ಸೂಕ್ತೇಮಗ ಯಾವನಾದೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ತನ? ಅದೂ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು!! ಮೂರು ಕಾಸಿನ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಇವರ ಕಾನೂನಿಗೋಷ್ಠರ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡಬೇಕಾ?” ಎಂದೆಲ್ಲ ಎಪ್ಪೋ ಸಾರಿ ಇಕ್ಕುಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸಿದ್ದು.

ಸುರೇಶನೂ ಸುರೇಶನ ಹೆಂಡತಿ ಗೌರಿಯೂ ಒಂದು ದಿನ ಏವತ್ತು ಕೆ.ಡಿ. ಏಲಕ್ಟ್ ಮೂಟೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಚೀಕ್ ಪ್ರೋಸೈನ ಬಳಿಯ ಮರದತ್ತಿ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತಾಗ ಘಾರೆಸ್ತರು ಒಮ್ಮೆ ಪರಿಜಯದ ನಗು ಬೀರಿ ಸುಮ್ಮನಾದುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣ.

ಮೇದಲಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಮೂಟೆಯೊಳಗಿರುವುದೇನು? ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದೆ? ನೀನೇ ಬೇಕೆಂದ್ದಾ? ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕನ ಸಟ್ಟೆ ಫಿಕ್ಸೆಟ್ ಎಲ್ಲಿ? ಇತ್ತೂದಿ ತರಳ ತೆಗೆದು ಘಾರೆಸ್ತರು ಕೊನೇ ಪ್ರಕ್ಕ ಎರಡು ಮುಷ್ಟಿ ಏಲಕ್ಟ್ ಯನ್ನಾದರೂ ಮನೆ ಖಟ್ಟಿಗೆ ಕೇಳಿದೆ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

‘ಏಲಕ್ಟ್ ರೇಟು ತಾರಾಮಾರಿ ಏರಿತ್ತು. ಸುರೇಶ ಇನ್ನೂ ಏಲಕ್ಟ್ ಮಾರದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತ, ದೇವಪುರದ ಯಾವ ಮಂಡಿಗೆ ಹರಾಡಿಗೆ ಬಯ್ಲಿ, ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೊಗಬಹುದು, ಎಂದು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತ, ಬಸ್ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತ. ಸುರೇಶನ ಈ ವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಹುಬ್ಬಾಟಗೆನ್ನೂ ಸಹಿಸಿದ್ದ ಅಕ್ಕರಳಿಗೆ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿಯಾಗಿ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿದ್ದ ವಿಚಿತ್ರ ಹುದುಗಿ ಗೌರಿ ಮಾತ್ರ, ಏನನ್ನೂ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಷಟ್ಕೆ ಹತ್ತಾರುಸಾರಿ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಲು ಸಿಕ್ಕುವ ಸದವಾಶದಿಂದಲೇ ಅವಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತು.